

- C 4 A közreadás nyelve (mint A 4)
- C 5 A feldolgozott dokumentációs egységek szerkezete (mint B 5)
- C 6 Információkereső nyelv (mint A 8)
- C 7 Módosítások, változtatások (mint A 9)
- C 8 A mágnesszalagos csereformátum (mint B 8)
- C 9 Az adatbázis szerkezete
- C 9.1 A dokumentációs egységek szerkezete az adatbázisban
- C 9.1.1 Keresési ismérvek
- C 9.1.2 Output ismérvek
- C 9.1.2.1 Képernyős output ismérvek
- C 9.1.2.2 Nyomtatásos output ismérvek
- C 9.2 Adatok és hozzáférési módok
- C 9.2.1 Invertált adattárak
- C 9.2.2 Lineárisan szerkesztett adattárak
- C 9.3 Rendelkezésre áll-e dokumentációs segédeszköz, pl. tárolt teaurusz?
- C 9.4 Gondoskodnak-e az adatbázis átszervezéséről (tárolt adatok fizikai átrendezése, új adatok beérkezése miatt vagy a keresőidő lerövidítése érdekében?)
- C 9.5 Az adatbázis felállításakor vagy azt megelőzően vizsgálják-e a szókészletet?
- C 9.6 A hozzáférhető adattárak száma
- C 9.7 A feldolgozott dokumentációs egységek száma évfolyamonként
- C 9.7.1 Az on-line keresés során a felhasználó rendelkezésére álló évfolyamokban feldolgozott dokumentációs egységek száma
- C 10 Központi számítógép
- C 10.1 Gyártó vállalat
- C 10.2 Típus
- C 10.3 Központi tárolókapacitás
- C 10.4 Perifériák, pl. mágneslemez-tároló kapacitás
- C 10.5 Üzemeltetési rendszer
- C 10.6 Képernyő-vezérlési rendszer
- C 10.7 Az egyidejűleg kapcsolható felhasználók száma
- C 10.8 Telephely

- C 11 Software
- C 11.1 Információkereső rendszer
- C 11.1.1 Teaurusz vagy szabad deskriptoros rendszer
- C 11.1.2 Keresési funkciók
- C 11.1.3 Kérdésfogalmazó műveletek
- C 11.1.4 Az információkereső rendszer teljesítőképessége pl. átlagos válaszadási idő
- C 11.1.5 Segédprogramok, pl. szelektív információterjesztés, nyomtatott bibliográfiai jegyzékek
- C 12 Külső hardware
- C 12.1 Vezeték
- C 12.2 Átviteli sebesség (bit/s)
- C 12.3 Terminálok
- C 12.3.1 Képernyős készülékek
- C 12.3.1.1 Milyen típusú készülékek kapcsolhatók hozzá?
- C 12.3.1.2 Kapacitás (jelek száma, sorok száma)
- C 12.3.1.3 Jelkészlet
- C 12.3.1.4 Megvilágítás
- C 12.3.1.5 Fényceruza
- C 12.3.2 Terminálhoz csatolt sornyomtató
- C 12.3.2.1 Jelkészlet
- C 12.3.2.2 Sebesség (jel/s)
- C 13 Az adatbázis előállítója által végzett konzisztencia- és minőségellenőrzés (mint B 10)
- C 14 Megjelenik-e az adatbázis nyomtatott változatban is?
- C 15 Felhasználói szolgáltatások pl. kapcsolási idők, felhasználók oktatása, a felhasználásra vonatkozó kézikönyvek
- C 16 A dokumentumok hozzáférhetősége (mint A 12)
- C 17 A szolgáltatásnak hány előfizetője van?
- C 18 Használati díjak

/BRAND, R.—BUDINGER, P.: Beurteilungskriterien für Informationsdienste = Nachrichten für Dokumentation, 28. köt. 4/5. sz. 1977. p. 153–158./

Fordította: Dezső Zsigmondné

O K T A T Á S

Középfokú információs káderképzés Lengyelországban

Lengyelországban Gdańsk, Katowice, Poznań, Wrocław és Varsó városokban folyik iskolarendszerű középfokú információs káderképzés. A kétéves iskolákba általános középiskolai végzettségűeket vesznek fel. Az iskola elvégzését tanúsító oklevél dokumentációs technikus munkakörök betöltésére jogosít. Az öt iskolában évente 200–250 fő végez.

A varsói iskolának 1957-ben dolgozták ki a tantervét, amely szerint az érettségire épülő képzés esti tagozaton két évig tart. A tanítás 1958-ban indult meg *Állami*

Tudományos–Műszaki Dokumentációs Iskola néven. 1969-ben a képzés érettségire épülő közgazdasági képzésnek minősül, majd 1973-ban levelező tagozat is megalakul.

A szervezeti változásokat általában tantervi változások is követték. Az 1958. évi, az 1971. évi és az 1975. évi *tanterveket az 1–3. táblázatok mutatják be.*

A tantervvel kapcsolatban felmerülő kérdések:

találó nevet kell adni az iskolának, amely egyértelműen kifejezi, milyen hivatásra készít fel;

az általános középiskola helyett szakközépiskolai érettségire kell épülnie;

gondoskodni kell jegyzetek és segédletek készítéséről;
a szociológiai, lélektani és munkaszervezési alapismeretek, valamint a jogi ismeretek tanítását egy félévre, ezen belül 2-2 órára kellene korlátozni;

egy félévre, heti 3 órára kellene csökkenteni az üzemgazdaságtant;

el kellene törölni a testnevelést és az önvédelmi alapismereteket;

a felszabadult időt a szakmai tárgyak oktatásának bővítésére és a második idegen nyelvre heti 2-2 órában való kötelezővé tételére kellene fordítani;

célszerű lenne a folyamatos szakmai gyakorlatot bevezetni, minden félévben hetenként egy-egy napon.

1. táblázat

A varsói közép fokú információs káderképző iskola
1958. évi tanterve

	Heti óraszám				Összes óraszám
	I.	II.	III.	IV.	
	félévben				
Szaktárgyak					
1. Tudományos—műszaki és gazdasági információ	4	4	3	3	210
2. Egyetemes Tizedes Osztályozás	2	2	1	1	90
3. Reprográfia	—	—	3	3	90
4. Könyvtártn	3	3	3	3	180
5. Dokumentum-típológia	2	2	—	—	60
6. Bibliográfia	2	2	—	—	60
7. Műszaki alapismeretek	5	5	5	5	300
8. Üzemgazdaságtan	—	—	3	3	90
9. Politikai gazdaságtan	2	2	2	2	120
10. Levéltárügy	2	2	—	—	60
11. Jogi alapismeretek	—	—	2	2	60
12. Gépírás	—	—	2	2	60
13. Ügyintézés, levelezés	2	2	—	—	60
Összesen	24	24	24	24	1440
Kiegészítő tárgyak					
14. Orosz nyelv	2	2	2	2	120
15. Angol nyelv	5	5	5	5	300
16. Német nyelv	5	5	5	5	300
Összesen	12	12	12	12	720
Együtt	36	36	36	36	2160

2. táblázat

A varsói közép fokú információs káderképző iskola
1971. évi tanterve

	Heti óraszám			
	I.	II.	III.	IV.
	félévben			
1. Politikai tudományok alapjai	—	—	2	2
2. Szociológiai, lélektani és munkaszervezési alapismeretek	—	—	2	2
3. Orosz nyelv	2	2	2	2
4. Második idegen nyelv	4	4	4	4
5. Politikai gazdaságtan	3	3	3	3
6. Jogi ismeretek	2	2	2	2
7. Műszaki rajz	3	3	—	—
8. A népgazdaság szervezete	3	3	3	3
9. Levéltárügy	—	—	3	3
10. Műszaki alapismeretek	4	4	3	3
11. Műszaki és gazdasági információ	2	2	—	—
12. Dokumentumok osztályozása	2	2	2	2
13. Állománygyarapítás és feldolgozás	3	3	2	2
14. Információterjesztés	2	2	5	5
15. Gépírás	2	2	—	—
16. Szakmai gyakorlat ^{1/}				
17. Testnevelés	2	2	2	2
18. Önvédelmi ismeretek	2	2	—	—
Összesen	34	34	35	35

^{1/} 4-4 hét a II. és III. félévben

3. táblázat

A varsói közép fokú információs kéaderképző iskola
1975. évi tanterve

	Heti óraszám			
	I.	II.	III.	IV.
1. A politikai tudományok alapjai	—	—	2	2
2. Szociológiai, lélektani és munkaszervezési alapismeretek	2	2	—	—
3. Orosz nyelv	2	2	2	2
4. Második idegen nyelv	4	4	4	4
5. Jogi ismeretek	—	2	2	2
6. Ipari üzemgazdaságtan	—	—	3	3
7. A tudományos, műszaki és gazdasági információ alapjai és szervezete	2	2	2	2
8. Könyvtár, információs források	4	3	—	—
9. Bibliográfia	2	2	—	—
10. Feldolgozás és információ-terjesztés	4	4	4	4
11. Információkereső rendszerek	3	3	3	3
12. Az információfeldolgozás gépi eszközei	—	—	4	4
13. Levéltárügy	—	—	2	2
14. Ügyviteli alapismeretek	3	—	—	—
15. Gépírás	2	2	—	—
16. Szakmai gyakorlat ^{1/}	—	—	—	—
17. Testnevelés	2	2	2	2
18. Önvédelmi ismeretek	2	2	—	—
Összesen	32	30	30	30

^{1/} 4–4 hét a II. és III. félévben

GOŁEBIEWSKI, K.: O kasztalceniu kadr dla polskiej sluzby inte = Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji, 22. köt. 3. sz. 1977. p. 17–21./

(Futala Tibor)

Mérnökhallgatók számára szervezett alapfokú információkeresési tanfolyam értékelése

Egy tanfolyam utólagos értékelése mindig nehéz feladat. Egyrészt bizonyos idő elteltével nem könnyű előkeríteni a résztvevőket, másrészt az eltelt idő folyamán lejáratott események általában befolyásolják a volt hallgatók válaszait.

A göteborgi *Chalmers Műegyetemen* ennek ellenére, az értékelés gyakorlati hasznosságának tudatában elhatározták 1977-ben, hogy megkísérik az 1974 szeptemberében indult, mérnökhallgatók számára szervezett alapfokú információkeresési tanfolyam értékelését.

A felmérést egy korábban már jól bevált módszerrel kívánták megoldani: *a kérdéseket telefonon, előzetesen szerkesztett kérdőív alapján tették fel a résztvevőknek.* A kérdéseket úgy állították össze, hogy a válaszokból kiderüljön, hogy a tanfolyam elérte-e fő célkitűzéseit, azaz a hallgatókban *kialakult-e a képesség*

a tudományos kommunikációs elmélet felhasználására információkeresési problémák megoldásához;

az egyetemi könyvtárban és más könyvtárakban rendelkezésre álló információkereső eszközök használatára;

az információkeresés örömeinek felfedezésére.

A felmérésben 11 elsőéves építészmérnök, valamint harmad és negyedéves hallgatók, szám szerint 15 általános mérnök, 12 villamosmérnök, 7 mérnök-fizikus és 9 gépészmérnök hallgató vett részt. A résztvevők az összes végzett hallgató 1/7-ed részét képviselték.

Az első kérdéscsoport arra irányult, hogy ellenőrizzék, mennyire ismerték meg a hallgatók az egyetem könyvtárában rendelkezésre álló információkereső eszközöket (1. táblázat).

1. táblázat

A Chalmers Egyetem központi könyvtárában
rendelkezésre álló
információkereső eszközök ismerete

	É	Á	V	M	G	1973* összes	1973* 3. és 4. év
A felmérésben résztvevők %-ában							
Szakkatalógus	91	93	100	100	100	72	77
Referáló kiadványok	36	87	100	100	100	25	27
Indexelő kiadványok	55	93	100	93	100	32	36
Bibliográfiák	55	93	100	86	100	46	51
Könyvtárközi kölcsonzés	55	80	75	71	78	36	41

Magyarázat:

É = Építészmérnök hallgatók

Á = Általános mérnök hallgatók

V = Villamosmérnök hallgatók

M = Mérnök-fizikus hallgatók

G = Gépészmérnök hallgatók

* Az 1973. évi adatok az 1973. évi felmérésben megkérdezett összes, ill. 3. és 4. éves mérnökhallgatókra vonatkoznak.